

Glossari bàsic de termes LGTBIQ

**El català
a mà!**

Glossari bàsic de termes LGTBIQ

(lèsbic, gai, transgènere, bisexual, intersexual, queer)

Col·lecció «El català a mà!»

Primera edició en paper: maig de 2018

Segona edició (en línia): juny de 2021 [revisada i ampliada]

UGT de Catalunya. Servei Lingüístic i Secretaria d'Igualtat i Formació

Disseny i maquetació: Juan A. Zamarripa

Barcelona, 2021

Presentació

La redacció de convenis, la defensa dels drets laborals, l'establiment d'acords d'empresa, demanen que hi hagi una terminologia que pugui designar totes les situacions i condicions en què les persones ens podem trobar al llarg de la vida. Allò que no té nom, no existeix. Sense les paraules apropiades, sense la unitat elemental de la comunicació, sense termes adequats que ens aportin precisió, no és possible ni defensar drets ni reivindicar canvis. Si no ens fem nostres els mots, no podem portar a terme la nostra feina sindical als centres de treball. Per això aquest material, a més d'una font d'informació bàsica sobre les normatives en matèria d'igualtat de drets i no-discriminació, vol recollir i divulgar tot el lèxic que ens ha d'ajudar a fer efectiva aquesta defensa i lluita contra les discriminacions per raó d'orientació sexual, identitat i expressió de gènere a les empreses.

Presentem aquesta segona edició, actualitzada i ampliada, dels principals termes i definicions de l'àmbit LGTBIQ (lèsbic, gai, transgènere, bisexual, intersexual i queer): conté 127 entrades, 68 més que en la primera edició. També consta d'una segona part, igualment posada al dia i amb nous apartats d'informació cabdal per a la Xarxa d'Agents Sindicals per a la Igualtat de la UGT de Catalunya: normativa sobre igualtat en l'àmbit laboral, els punts fonamentals per a la negociació col·lectiva en l'àmbit d'igualtat i no-discriminació, les dates més destacades del calendari LGTBI i, com a novetat, propostes de

clàusules que els convenis col·lectius haurien de recollir per posar fi a les discriminacions per orientació, identitat i expressió de gènere al lloc de treball, a més d'un directori de banderes LGTBI. Tot plegat, amb l'objectiu final de donar eines que ajudin les delegades i delegats sindicals en la seva tasca d'assessorament, informació i sensibilització en el món laboral.

Aquest material l'ha elaborat el Servei Lingüístic, el Grup UGT-LGTBI i la Secretaria d'Igualtat i Formació de la UGT de Catalunya, amb el suport de la Secretaria General de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya.

Índex

Presentació

Índex

Glossari

Legislació

Negociació col·lectiva, igualtat i no-discriminació

Clàusules contra la discriminació

Dies commemoratius LGTBI

Banderes LGTBIQ+

Fonts

On em puc adreçar?

Glossari

A

acció positiva
adopció coparental
adopció homoparental
adopció monoparental
agènere, adj
agènere, n
agent d'igualtat
agent per la igualtat
amb disconformitat de gènere
amic | amiga dels gais (o *gay-friendly*)
androgín | andrògina
armari (sortir de l')asexual
asexual gris
assetjament per orientació sexual o identitat de gènere

B

bandera de l'arc de Sant Martí
bifòbia
binarisme de gènere
bisexual
blanqueig irisat (o blanqueig LGTB o blanqueig rosa)

C

cisgènere (o cis)
cissexual
cisnormativitat
cisnormatiu
coeducació

D

de gènere fluid
de gènere no-binari
demisexual
despatologitzar
discriminació de segon ordre
discriminació directa
discriminació indirecta
discriminació múltiple
discriminació per associació
discriminació per error
discriminació per estigmatització
discriminació per raó de gènere
discurs d'odi (o conducta d'odi)
disfòria de gènere
diversitat sexual
dona transsexual (o dona trans)
drag-king [en]
drag-queen [en]

E

espai segur
estereotip
estigmatització
estigmatitzar
exnom (o nom de naixement)
expressió de gènere

F

família homoparental
família homoparental femenina
família homoparental masculina
família lesboparental
família pluriparental
famílies diverses
fer la transició

G

gai
gaifòbia
gènere
gènere neutre
gènere sentit

H

heteronormatiu
heteronormativitat
heteropatriarcal
heteropatriarcat
heterosexual
heterosexualitat
home transsexual (o home trans)
homofòbia
homomaternitat
homoparentalitat
homopaternitat
homosexual
homosexualitat

identitat de gènere
identitat sexual
inclusivitat
incongruència de gènere
interseccionalitat
intersexual
invisibilitzar

I

L

lambda
lavabo mixt
lesbiana
lesbofòbia
LGTBI
LGTBI-fòbia

M

moviment d'alliberament LGTB
moviment per a la despatologització trans

N

no-binari -ària (o de gènere no-binari)
nom mort
nom sentit
norma de gènere

O

orgull LGTB
orientació sexual

P

pansexual o omnisexual
pàssing (o nivell de pàssing)
patriarcat
permís per naixement i cura de menor
persones trans
pluriparental
prejudici
pressió de gènere
pronom de preferència (o pronom de gènere preferit)

Q

queer [en]

R

reassignació o transició sexual
represàlia discriminatòria
rol de gènere

S

sexe biològic

T

teoria queer [queer: en]
tractament hormonal
trans (o persona trans)
transfòbia
transgènere
transició (o trànsit)
transició d'home a dona
transició de dona a home
transitar
transsexual
transsexualitat
transvestit | transvestida
triangle negre
triangle rosa
trigènere

V

victimització secundària
visibilitat
visibilització

acció positiva

es acción positiva

Diferència de tracte orientada a prevenir, eliminar i, si escau, compensar qualsevol forma de discriminació en la seva dimensió col·lectiva o social, que s'ha d'aplicar mentre subsisteixin les situacions de discriminació que la justifiquen.

adopció coparental

es adopción coparental

Adopció en què una persona pren com a fill legal el fill de la seva parella.

adopció homoparental

es adopción homoparental

Adopció en què l'adoptant és una persona homosexual o una parella del mateix sexe.

adopció monoparental

es adopción monoparental

Adopció en què el menor és pres com a fill legal per una única persona. Les parelles del mateix sexe recorren a l'adopció individual (només adopta legalment un dels membres de la parella) quan el país de procedència del menor no permet l'adopció conjunta a les parelles homosexuals. Posteriorment, si les lleis del país de destinació ho permeten, la parella de l'adoptant pot iniciar també el procés d'adopció del menor (adopció consecutiva).

agènere (o de gènere neutre)

es agénero

Relatiu als agèneres.

El plural de l'adjectiu *agènere* és *agènere* (per exemple, *grups agènere*).

agènere, n

es agénero

Persona que no s'identifica amb cap gènere específic.

El plural del substantiu *agènere* és *agèneres* (*els agèneres, les agèneres*).

agent d'igualtat

es agente de igualdad

Professional que coordina, dinamitza, implementa, gestiona i avalua plans, programes, projectes i campanyes d'acció positiva tenint en compte la igualtat d'oportunitats i de gènere en diferents àmbits i escenaris professionals. La seva funció principal és impulsar el progrés i l'expansió de la igualtat d'oportunitats i de gènere en les organitzacions i institucions mitjançant la implementació i avaluació d'actuacions i polítiques encaminades a la consecució de la igualtat d'oportunitats i de tracte entre les persones, tant en l'àmbit públic com en el privat.

agent per la igualtat

es agente por la igualdad

Delegat o delegada especialista en prevenir, sensibilitzar, detectar i actuar sobre qualsevol mena de discriminació que pugui tenir lloc a l'empresa i que vetlla perquè tothom pugui treballar en un ambient laboral igualitari.

amb disconformitat de gènere
es con disconformidad de género

Dit de la persona amb una aparença, un comportament o una manera d'expressar-se que se separen del model socialment i culturalment establert per a les persones del seu gènere. En són denominacions equivalents *amb creativitat de gènere* i *amb independència de gènere*, que s'apliquen especialment als infants que encara no han definit la seva identitat, i responen a la voluntat d'oferir una mirada positiva de les persones que no s'adeqüen a les normes de gènere establertes.

amic | amiga dels gais (o *gay-friendly*)
*es amigable con los gais (o *gay-friendly*)*

Que acull amb respecte les persones homosexuals i en rebutja activament la discriminació. Aquest adjectiu s'aplica especialment a locals d'oci, organismes, associacions o col·lectius.

androgin | andrògina
es andrógeno | andrógina

Persona que té un aspecte en què es barregen característiques considerades socialment masculines amb d'altres de considerades femenines.

armari (sortir de l')
es armario (salir del)

Revelar, una persona del col·lectiu LGTBI, la seva orientació sexual o la seva identitat de gènere. En anglès també s'utilitza el terme *outing*, per

referir-se a la campanya promoguda per un determinat sector del moviment de fer pública l'homosexualitat d'una persona famosa o socialment coneguda que tenia una actitud contrària al col·lectiu, per posar-la en evidència i així fer visible la seva voluntat de mantenir-se oculta.

asexual

es asexual

Persona que no sent atracció sexual per ningú.

asexual gris

es asexual gris

Persona que rarament experimenta l'atracció sexual, o només sota circumstàncies específiques, o d'una intensitat tan baixa que és negligible.

assetjament per orientació sexual o identitat de gènere

es acoso por orientación sexual o identidad de género

La situació d'assetjament a la feina per raó d'orientació sexual i/o identitat i/o expressió de gènere, implica una certa reiteració d'actituds o comportaments que atempten contra la dignitat de les persones LGTBI, o que intenten generar un entorn intimidador, hostil, degradant, humiliant o ofensiu. L'objectiu de l'assetjament és sotmetre emocionalment i psicològicament la persona assetjada per dificultar-li l'accés a la feina, anul·lar-li les seves capacitats, obstaculitzar la seva promoció professional o amenaçar la seva continuïtat al lloc de treball.

L'assetjament pot ser *vertical ascendent*, quan una persona de nivell jeràrquic superior és atacada per una o diverses persones subordinades; *vertical descendent*, quan una persona de nivell jeràrquic inferior és atacada per una o diverses persones que ocupen posicions superiors en la jerarquia de l'empresa; o *horitzontal*, quan una persona és assetjada per altres companys o companyes de feina que ocupen el seu mateix nivell jeràrquic.

B

bandera de l'arc de Sant Martí

es bandera del arco iris

Símbol que engloba tot el col·lectiu LGTBI consistent en una bandera de sis franges que reproduïx els colors i l'ordre de disposició de les franges de l'arc de Sant Martí. La primera bandera de l'arc de Sant Martí va ser dissenyada per Gilbert Baker el 1978 i constava de vuit franges de colors, cadascuna de les quals tenia atribuït un significat. Posteriorment, les franges van ser reduïdes a sis.

bifòbia

es bifòbia

Aversió o discriminació contra la bisexualitat o les persones bisexuals.

binarisme de gènere

es binarismo de género

Sistema de pensament institucionalitzat que restringeix la divisió del sexe i el gènere a les categories de masculí i femení, les quals es perceben com a independents, oposades i immutables.

bisexual

es bisexual

Persona que sent atracció sexual per homes i per dones.

blanqueig irisat (o blanqueig LGTB o blanqueig rosa)

es lavado de imagen rosa (o lavado rosa)

Conjunt d'estratègies polítiques i de màrqueting que duu a terme un país, una empresa o una entitat per mostrar-se com a simpatitzant de la comunitat LGTB, a fi de donar una imatge progressista i moderna o de millorar la seva reputació. En anglès, *pinkwashing*.

C

cisgènere (o cis)

es cisgénero (o cis)

Persona que s'identifica amb el gènere que li va ser assignat en néixer segons les seves característiques biològiques. De vegades, s'atribueix a la forma *cisgènere* (i a les formes corresponents en les altres llengües) un sentit diferent al de *cissexual* i s'utilitza per qualificar les persones que se senten del gènere amb què socialment solen ser identificades, independentment de les seves característiques biològiques. Segons

aquesta concepció, serien persones cisgènere, per exemple, les nascudes amb característiques biològiques pròpies dels homes però que viuen com a dones o són identificades socialment com a dones.

El plural de l'adjectiu *cisgènere* és *cisgènere* (per exemple, *persones cisgènere*).

cissexual

es cissexual

Persona que se sent amb el gènere que li va ser assignat en néixer segons les seves característiques biològiques. El terme *cissexual* es contraposa a *transsexual*.

cisnormativitat

es cisnormatividad

Tendència a considerar tothom, per defecte, cissexual i a privilegiar socialment la cissexualitat com a model d'identitat de gènere.

cisnormatiu

es cisnormativo

Relatiu a la cisnormativitat.

coeducació

es coeducación

L'acció educativa que potencia la igualtat real d'oportunitats i l'eliminació de qualsevol mena de discriminació per raó d'orientació sexual, identitat de gènere o expressió de gènere.

D

de gènere fluid
es de género fluido

Dit de la persona amb una identitat de gènere o una orientació sexual inclassificable o canviant.

de gènere no-binari
es de género no binario

V. no-binari -ària.

demisexual
es demisexual

Persona que només sent atracció sexual envers persones de qui està enamorada o amb qui té una connexió romàntica o emocional.

despatologitzar
es despatologizar

Deixar d'atribuir un caràcter patològic a una condició determinada. L'activisme transgènere reivindica que es despatologitzi la transsexualitat, que és considerada un trastorn mental i és present encara en les darreres edicions del *Manual diagnòstic i estadístic dels trastorns mentals* (DSM-5, per a la cinquena edició, del 2013), publicat per l'Associació Psiquiàtrica Americana, i de la *Classificació internacional de malalties* (CIM-10, per a la desena edició, del 2010), publicada per l'Organització Mundial de la Salut. El juny de 2018 es va anunciar que en l'onzena edició de la *Classificació internacional de malalties* (CIM-11) la

transsexualitat deixaria de ser considerada un trastorn i es classificaria dins l'apartat anomenat *incongruència de gènere*, en un nou capítol sobre condicions relacionades amb la salut sexual.

V. *incongruència de gènere*.

discriminació de segon ordre

es discriminación de segundo orden

Maltractament exercit contra persones o grups de persones pel fet de defensar persones o grups discriminats.

discriminació directa

es discriminación directa

Que implica el tractament desfavorable a una persona per la seva orientació sexual i/o identitat de gènere.

discriminació indirecta

es discriminación indirecta

La que pot tenir lloc quan s'estableix una normativa, clàusula o decisió aparentment neutra, les conseqüències de la qual situen les persones LGTBI en una situació de desavantatge respecte a la resta.

discriminació múltiple

es discriminación múltiple

La discriminació que es produeix quan una persona pateix una forma agreujada i específica de discriminació com a conseqüència de la concurrència o la interacció de diversos motius de discriminació.

discriminació per associació
es discriminación por asociación

La discriminació que es produeix quan una persona o el grup al qual se l'associa és objecte de discriminació, real o atribuïda, com a conseqüència de la seva relació amb una persona o un grup per algun dels motius a què fa referència l'article 1 de la Llei 19/2020, del 30 de desembre, d'igualtat de tracte i no-discriminació.

discriminació per error
es discriminación por error

La discriminació que es produeix quan una persona n'és objecte pel fet d'haver-li atribuït erròniament alguna característica, circumstància o condició.

discriminació per estigmatització
es discriminación por estigmatización

Procés pel qual un grup amb poder defineix el que és normal i deixa fora d'aquesta definició altres conductes que, en conseqüència, són considerades no normatives.

discriminació per raó de gènere
es discriminación por razón de género

Situació discriminatòria en què es troba una persona que és, ha estat o pot ésser tractada, per raó de sexe o de circumstàncies directament relacionades amb la seva condició biològica, d'una manera menys favorable que una altra en una situació anàloga. No són mesures

discriminatòries per raó de sexe les que, encara que plantegin un tractament diferent per a homes i dones, tenen una justificació objectiva i raonable, com ara les que fomenten l'acció positiva per a les dones, en la necessitat de protecció especial per motius biològics o en la promoció de la corresponsabilitat entre homes i dones.

discurs d'odi o conducta d'odi

es discurso de odio o conducta de odio

Tota conducta que promogui, propagui, inciti o justifiqui la intolerància, la discriminació i la violència cap a persones o grups que evidencien la diversitat de la condició humana.

disfòria de gènere

es disforia de género

Diagnòstic clínic aplicat a una persona que s'identifica amb un gènere que no concorda amb el gènere que li va ser assignat en néixer segons les seves característiques biològiques. L'activisme transgènere reivindica la descatalogació de la transsexualitat com a *disfòria de gènere* o *trastorn de la identitat de gènere*, termes inclosos, respectivament, en les darreres edicions del *Manual diagnòstic i estadístic dels trastorns mentals* (DSM-5, per a la cinquena edició, del 2013), publicat per l'Associació Psiquiàtrica Americana, i de la *Classificació internacional de malalties* (CIM-10, per a la desena edició, del 2010), publicada per l'Organització Mundial de la Salut. El juny de 2018 es va anunciar que en l'onzena edició de la *Classificació internacional de malalties* (CIM-11) la transsexualitat deixaria de ser considerada un trastorn i es classificaria

dins l'apartat anomenat *incongruència de gènere*, en un nou capítol sobre condicions relacionades amb la salut sexual.

diversitat sexual

es diversidad sexual

Terme que fa referència a la gamma completa de la sexualitat dels éssers humans, que inclou tots els aspectes de l'atracció, el comportament, la identitat, l'expressió, l'orientació, les relacions i les reaccions sexuals.

dona transsexual (o dona trans)

es mujer transexual

Persona que s'identifica amb el gènere dona tot i haver-se-li assignat en néixer el gènere masculí segons les seves característiques biològiques. La denominació *dona transsexual* (i les formes anàlogues en les altres llengües) se sol aplicar, específicament, als dones transgènere que s'han sotmès a cirurgia de reassignació sexual. També: *dona trans*.

drag-king [en]

es drag king

Dona que es vesteix amb roba i complements masculins i adopta de manera exagerada un rol masculí amb finalitats festives o d'entreteniment.

drag-queen [en]

es drag queen

Home que es vesteix amb roba i complements femenins i adopta de manera exagerada un rol femení amb finalitats festives o d'entreteniment.

E

espai segur

es espacio seguro

Espai lliure de discriminació. Als espais segurs tenen cabuda persones pertanyents a minories o sectors socials tradicionalment discriminats, com ara la comunitat LGTB, les quals sovint tenen la necessitat d'estar en llocs on es puguin sentir lliures, respectades i còmodes. En l'àmbit laboral, la UGT proposa que en els convenis s'inclogui una declaració genèrica d'igualtat i el compromís de l'empresa de vetllar per un entorn de treball lliure de discriminacions.

V. l'apartat «Clàusules contra la discriminació a l'empresa: creació d'un context respectuós».

estereotip

es estereotipo

Idea preconcebuda i simplificadora, basada generalment en pseudoconeixements, tòpics o patrons culturals prèviament establerts, que s'utilitza per conceptualitzar una realitat social, especialment persones i grups.

estigmatització
es estigmatización

Atribució de qualitats negatives i despectives sobre un grup o col·lectiu de persones, que són tractades amb prejudicis i, en conseqüència, són considerades no normatives.

estigmatitzar
es estigmatizar

Atribuir un caràcter anormal o negatiu, generalment un grup de poder, a una condició, un comportament o un fet determinat, que provoca el rebuig i la marginació de qui els posseeix o de qui són característics.

exnom (o nom de naixement)
es nombre muerto (o deadname)

Nom que tenia anteriorment una persona transgènere que s'ha canviat el nom. La denominació *nom mort* (*deadname* en anglès) és una forma que mostra la voluntat de separar-se de la identitat assignada a la persona en néixer. Les formes *exnom* i *nom de naixement*, en canvi, són de registre més neutre. La forma *nom de naixement* (i igualment la forma paral·lela en altres llengües) és pròpia sobretot de contextos formals i pot utilitzar-se, més enllà de l'àmbit de la transidentitat, per designar, en general, el nom amb què s'inscriu oficialment una persona en néixer. Generalment, l'exnom no es correspon amb la identitat de gènere de la persona que decideix fer el canvi.

expressió de gènere

es expresión de género

Manera en què una persona manifesta exteriorment elements que tenen a veure amb el gènere, sigui a través de la roba o de l'aparença en general, del comportament, les afinitats, etc. L'expressió de gènere no coincideix necessàriament amb la identitat de gènere i s'identifica amb un rol de gènere femení o masculí, o amb una combinació de tots dos.

F

família homoparental

es familia homoparental

Família formada per una parella del mateix sexe i un o més fills.

família homoparental femenina

es familia homoparental femenina

Família formada per una parella de dones i un o més fills.

família homoparental masculina

es familia homoparental masculina

Família formada per una parella d'homes i un o més fills.

família lesboparental

es familia lesboparental

V. **família homoparental femenina**.

família pluriparental
es família pluriparental

Família formada per més de dos pares o mares i un o més fills. Les famílies pluriparentals no tenen reconeixement legal, ja que la llei no preveu que un menor pugui tenir més de dos progenitors. A diferència del que passa en altres famílies, en les famílies pluriparentals els progenitors no mantenen o han mantingut necessàriament una relació afectivosexual.

famílies diverses
es famílies diversas

Denominació que reben les famílies que no responen a un model format per persones lligades entre elles per relacions de matrimoni o parentiu. Respon a la necessitat de reconèixer les estructures familiars diverses: monoparentals, integrades per un pare i una mare, dos pares, dues mares, etc.

fer la transició
es transicionar

Passar a adoptar permanentment, una persona transgènere, l'aparença, les maneres o les característiques físiques atribuïdes al gènere amb què s'identifica.

V. també **reassignació** o **transició sexual**.

gai

es gay

Home homosexual. En anglès, el substantiu *gay* pot designar tant un home com una dona homosexuals. En català, *gai*, tot i que de vegades també pot tenir aquest sentit més ampli, s'aplica fonamentalment als homes.

gaifòbia

es gayfobia

Aversió als gais o homes homosexuals.

gènere

es género

Conjunt de característiques d'origen cultural relatives a patrons de comportament i d'identitat sobre la base de les quals s'estableix socialment la distinció entre homes i dones. En oposició a la tradicional concepció dualista del gènere (home i dona), hi ha teories que defensen l'existència de més de dos gèneres i d'altres que rebutgen el concepte de gènere perquè el consideren una construcció limitadora de la naturalesa humana. Per bé que socialment s'atribueix el gènere masculí al sexe masculí i el gènere femení al sexe femení, aquests conceptes no són equivalents.

gènere neutre
es género neutro

Gènere indefinit o no marcat. Tenen gènere neutre les persones agènere.

gènere sentit
es género sentido

Gènere amb què s'identifica una persona. En néixer, el cos de la persona ve determinat biològicament per un sexe (X o Y); el gènere es refereix a la construcció social d'aquests caràcters, la qual cosa fa que homes i dones siguin considerats i valorats de forma diferent i assumeixin diferents rols en cada societat. La identitat d'una persona no sempre té a veure amb el sexe que se li assigna en néixer.

H

heteronormatiu
es heteronormativo

Relatiu a l'heteronormativitat.

heteronormativitat
es heteronormatividad

Sistema de pensament que presumeix que l'heterosexualitat és l'orientació sexual normal o natural i la privilegia per sobre de la resta d'orientacions.

heteropatriarcal

es heteropatriarcal

Relatiu a l'heteropatriarcat.

heteropatriarcat

es heteropatriarcatado

Sistema sociopolític en què es privilegia el gènere masculí i l'heterosexualitat per sobre de la resta d'identitats de gènere i d'orientacions sexuals.

heterosexual

es heterosexual

Persona que sent atracció sexual per persones de l'altre sexe.

heterosexualitat

es heterosexualidad

Condició d'heterosexual.

home transsexual (o home trans)

es hombre transexual

Persona que s'identifica amb el gènere home tot i haver-se-li assignat en néixer el gènere femení segons les seves característiques biològiques. La denominació *home transsexual* (i les formes anàlogues en les altres llengües) se sol aplicar, específicament, als homes transgènere que s'han sotmès a cirurgia de reassignació sexual. També: *home trans*.

homofòbia

es homofobia

Aversió o discriminació contra les persones homosexuals.

homomaternitat

es homomaternidad

Relació existent entre dues mares lesbianes i els seus fills i filles, derivada de la relació jurídica que comporta la filiació.

homoparentalitat

es homoparentalidad

Condicció de la família formada per una parella del mateix sexe i un o més fills.

homopaternalitat

es homopaternalidad

Relació existent entre dos pares gais i els seus fills i filles, derivada de la relació jurídica que comporta la filiació.

homosexual

es homosexual

Persona que sent atracció sexual per persones del mateix sexe. Es tracta d'un terme que cal evitar, per defugir de la concepció psiquiàtrica de la qual prové. És preferible l'ús de la paraula *gai* o *lesbiana*, segons correspongui.

homosexualitat

es homosexualidad

Condicció o qualitat d'homosexual.

identitat de gènere

es identidad de género

Sentiment de pertinença a un gènere determinat. La identitat de gènere té a veure amb la identificació de les persones amb els rols que socialment s'atribueixen a homes i dones, independentment del gènere que se'ls va assignar en néixer segons les seves característiques biològiques.

identitat sexual

es identidad sexual

Sentiment de pertinença a un sexe determinat. La identitat sexual té a veure amb la identificació de les persones amb les característiques biològiques pròpies d'homes i dones, independentment del gènere que se'ls va assignar en néixer segons les seves característiques biològiques. La forma *identitat sexual* també s'utilitza de vegades, impròpiament, amb el sentit de *orientació sexual*.

inclusivitat
es inclusividad

Tendència a promoure o afavorir la integració de les minories. En l'àmbit LGTBI, la inclusivitat afecta les minories sexuals (gais, lesbianes, transgènere, etc.).

incongruència de gènere
es incongruencia de género

Categoria diagnòstica de la salut en què l'Organització Mundial de la Salut inclou, des de 2018, el transsexualisme, en un intent de satisfer la demanda del col·lectiu LGTBI que deixés de considerar-se un trastorn mental. L'argument per al canvi de categoria responia a la voluntat de garantir l'accés de les persones trans a l'atenció sanitària i a una cobertura d'assegurança mèdica adequada. No obstant això, amb aquesta nova classificació en els manuals diagnòstics CIM-11 (*Classificació internacional de malalties* de l'Organització Mundial de la Salut) i DSM-5 (*Manual diagnòstic i estadístic dels trastorns mentals*, de l'Associació Psiquiàtrica Americana), el transsexualisme passa a formar part dels trastorns relacionats amb la salut sexual i es divideix en dues categories: la incongruència de gènere en l'adolescència i en l'edat adulta i la incongruència de gènere en la infància. Aquest canvi en la classificació no respon plenament les demandes dels col·lectius de desvincular transsexualisme i salut.

interseccionalitat

es interseccionalidad

Teoria que defensa que les diferents formes de discriminació, com ara l'homofòbia, el racisme i el sexisme, tenen punts de connexió en les causes i s'han d'estudiar de manera interrelacionada per poder combatre-les.

intersexual

es intersexual

Persona que ha desenvolupat de manera natural característiques físiques sexuals pròpies tant dels homes com de les dones. Actualment es rebutja la forma *hermafrodita* amb aquest sentit perquè es considera pejorativa i inexacta.

invisibilitzar

es invisibilizar

Amagar, de manera directa o indirecta, l'existència de sexualitats no heterosexuales o d'identitats de gènere o identitats sexuals diferents de les convencionals.

L

lambda

es lambda

Símbol del col·lectiu homosexual i del seu moviment d'alliberament consistent en la lletra grega lambda. La lambda va ser adoptada com a

símbol l'any 1970 pels activistes del moviment homosexual de Nova York.

lavabo mixt

es lavabo mixto

Lavabo que no està dividit per gèneres.

lesbiana

es lesbiana

Dona homosexual.

lesbofòbia

es lesbofobia

Aversió al lesbianisme o a les lesbianes.

LGTBI

es LGTBI

Sigles dels termes lesbiana, gai, bisexual, transgènere i intersexual. L'ordre de les lletres que la constitueixen és variable, tant en català com en la resta de llengües. També hi ha altres sigles, com *LGTBIQ+*, que incorporen la *Q* de *queer* i el signe més, referint-se a *altres*. També es pot trobar la versió *GLBTIQ*, seguint la prelació històrica del moviment gai respecte als altres.

LGTBI-fòbia

es LGTBI-fobia

Por o aversió irracional contra les persones lesbianes, gais, bisexuals, trans i intersexuals.

V. l'apartat «Clàusules contra la discriminació a l'empresa: LGTBI-fòbia com a risc psicosocial».

M

moviment d'alliberament LGTB

es movimiento de liberación LGTB

Moviment polític i social que defensa els drets de les persones LGTB i lluita per normalitzar la seva situació en la societat.

moviment per a la despatologització trans

es movimiento por la despatologización trans

Moviment dins del col·lectiu trans que exigeix la retirada immediata de les categories de *disfòria de gènere* i *trastorns de la identitat de gènere* dels catàlegs diagnòstics DSM (*Manual diagnòstic i estadístic dels trastorns mentals*) de l'Associació Psiquiàtrica Americana i CIM (*Classificació internacional de malalties*), de l'Organització Mundial de la Salut.

N

no-binari -ària (o de gènere no-binari)

es no binario -aria (o de género no binario -aria)

Dit de la persona amb una identitat de gènere que se situa fora de la classificació binària home/dona. Les persones no-binàries pot ser que no s'identifiquin amb cap gènere específic, ni com a homes ni com a dones (*agèneres* o *de gènere neutre*), pot ser que s'identifiquin amb tots dos gèneres alhora o amb una combinació de tots dos gèneres (*bigèneres*), o pot ser que tinguin una identitat inclassificable o canviant segons el moment (*de gènere fluid*).

V. també **binarisme de gènere** i l'apartat «Clàusules contra la discriminació a l'empresa: equiparació dels drets de matrimoni i drets de parelles de fet».

nom mort

es nombre muerto

V. **exnom** (o **nom de naixement**).

nom sentit

es nombre sentido

Nom amb què una persona s'identifica (diferent del nom assignat en néixer).

norma de gènere

es norma de género

Convenció d'origen social i cultural sobre l'aparença, els atributs o la manera d'expressar-se i comportar-se dels homes i les dones, que crea

unes pautes de comportament i unes expectatives socials diferenciades per a cada gènere.

O

orgull LGTB

es orgullo LGTB

Conjunt d'actes reivindicatius dels drets de les persones LGTB que se celebren el 28 de juny en commemoració dels fets de Stonewall, una sèrie de revoltes que van tenir lloc a Nova York, el 28 de juny de 1969, arran d'una batuda en un bar de la ciutat freqüentat per persones LGTB anomenat Stonewall Inn. En anglès, *pride LGTB*.

orientació sexual

es orientación sexual

Tendència d'una persona a sentir atracció sexual per altres persones o no segons el sexe o el gènere a què pertanyen. L'homosexualitat, l'heterosexualitat, la bisexualitat i la pansexualitat són orientacions sexuals.

P

pansexual (o omnisexual)

es pansexual (u omnisexual)

Persona plurisexual que pot sentir atracció per qualsevol altra persona, independentment del sexe o el gènere a què pertanyi o amb què s'identifiqui.

pàssing (o nivell de pàssing)***es passing (o nivel de passing)***

Concepte de l'argot trans que indica el fet de passar o no socialment desaperebuda com a persona trans segons la seva aparença física o la documentació oficial. Es tracta d'un concepte molt problemàtic, ja que implica que hi ha un conjunt estàndard de característiques que defineixen la persona pel seu aspecte «masculí» o «femení». Tanmateix, per algunes persones trans «tenir pàssing» pot ser un mitjà de supervivència. El pàssing pot ser un factor clau en l'àmbit laboral, ja que les persones trans que no són visiblement trans experimenten menys situacions de discriminació pel simple motiu que no són identificades com a trans en el seu entorn. El fet de «tenir pàssing» depèn de molts elements: de si s'han realitzat determinades intervencions mèdiques o quirúrgiques, de si s'ha pogut assumir el cost d'aquests tractaments, de si es vol o pot fer el canvi legal de nom i de sexe en la documentació, etc.

patriarcat***es patriarcado***

Estructura social o política en què l'home ostenta el màxim poder i la màxima autoritat i la dona hi queda supeditada, seguint la concepció de la institució del *pater familias* del dret romà, i que l'Església catòlica va mantenir com a base de l'estructura familiar i social.

permís per naixement i cura de menor
es permiso parental

Després del naixement, adopció o acolliment del nadó els progenitors tenen dret a un període de descans de setze setmanes. Les sis primeres són d'obligat compliment per a tots dos de manera ininterrompuda i posteriors al part, tant per part de la mare biològica com de l'altra persona progenitora. La Seguretat Social assumeix l'obligació de cotitzar i l'abonament d'un subsidi per naixement. En tots dos casos el període de descans es podrà realitzar en règim de jornada completa o temps parcial. Aquest permís es recull en el Reial decret llei 6/2019, d'1 de març, de mesures urgents per a la garantia de la igualtat de tracte i d'oportunitats entre dones i homes en la feina i l'ocupació.

persones trans
es personas trans

Persones amb una identitat de gènere diferent del gènere assignat en néixer i que poden dur a terme canvis corporals (quirúrgics, hormonals, etc.) per adequar-se a la imatge corporal socialment establerta en funció del seu gènere sentit. Les dones trans (o trans femenines) han nascut en un cos masculí i se senten dones, mentre que els homes trans (o trans masculins) transiten de dona a home.

pluriparental
es pluriparental

Relatiu a la família formada per més de dos pares o mares i un o més fills.

prejudici
es prejuicio

Actitud que predisposa una persona a pensar, percebre, sentir i actuar de forma favorable o desfavorable en relació amb un grup o amb els seus membres individuals.

pressió de gènere
es presión de género

Pressió, directa o indirecta, que la societat exerceix sobre l'individu, en tots els seus àmbits de vida, perquè segueixi les normes de gènere.

pronom de preferència (o pronom de gènere preferit)
es pronombre de preferencia

Pronom personal, masculí, femení o neutre, amb el qual una persona vol que els altres s'hi refereixin quan hagin d'utilitzar la tercera persona. En alguns àmbits és recomanable preguntar a la persona el gènere i el pronom amb què vol que s'hi refereixin els altres en tercera persona: en femení, en masculí o bé de manera neutra. Pel que fa a l'ús de formes neutres, no marcades per gènere, en anglès sovint es fan servir els pronoms *they* o *e*. En català, i també en altres llengües romàniques, és més difícil trobar pronoms alternatius no marcats per gènere que puguin prosperar en el llenguatge, així com fórmules per evitar l'ús d'adjectius marcats.

Q

queer [en]

es queer

Persona que, d'acord amb la teoria queer, no subscriu la divisió binària tradicional dels gèneres i rebutja d'identificar-se amb un home o amb una dona o amb una orientació sexual i afectiva específica. La forma anglesa *queer* significa «estraný» o «anòmal» i s'utilitzava inicialment en anglès per fer referència de manera despectiva als homosexuals. Posteriorment, els mateixos grups de defensa dels homosexuals van adoptar el terme, amb la intenció de denunciar el tractament ofensiu que rebien i, alhora, d'esborrar el matís negatiu del mot. Actualment *queer* ha eixamplat el significat i no s'aplica únicament als homosexuals, sinó a les persones amb conductes o identitats diferents de les propugnades des del model heteronormatiu. La forma francesa *allosexuel* / *allosexuelle* també s'utilitza per designar la persona que sent atracció per altres persones (en català, *al·losexual*).

R

reassignació (o transició sexual)

es reasignación (o transición sexual)

Operació quirúrgica consistent a modificar les característiques anatòmiques sexuals d'una persona per adaptar-les a les pròpies del sexe contrari. No totes les persones trans se sotmeten a cirurgia de reassignació sexual. Actualment es tendeix a rebutjar la forma *operació de canvi de sexe* perquè és inexacta i es considera pejorativa. També rep

els noms de *cirurgia de confirmació de gènere*, *operació de confirmació de gènere* i *operació de reassignació sexual*.

represàlia discriminatòria

es represalia discriminatoria

Qualsevol tracte advers de l'Administració contra una persona o un grup de persones pel fet d'haver presentat alguna queixa, reclamació, denúncia, demanda o recurs de qualsevol mena amb l'objectiu d'impedir, evitar, disminuir o denunciar la discriminació o l'assetjament a què són o han estat sotmeses, o contra les persones que col·laboren o participen en un procediment iniciat arran d'aquesta queixa, reclamació, denúncia, demanda o recurs. Resten exclosos els supòsits que puguin ser constitutius d'il·lícit penal.

rol de gènere

es rol de género

Conjunt de comportaments i activitats que s'atribueixen socialment a cadascun dels sexes, que és variable segons les cultures.

S

sexe biològic

es sexo biológico

Conjunt de característiques biològiques, especialment de tipus genètic, orgànic i hormonal, sobre la base de les quals s'estableix la distinció entre homes i dones.

teoria queer

es teoría queer

Teoria que rebutja la categorització de les persones segons la concepció binària tradicional dels sexes, els rols que s'atribueixen socialment a homes i dones i l'existència de l'orientació sexual, que considera només construccions culturals del sistema heteronormatiu.

tractament hormonal

es tratamiento hormonal

Tractament mèdic consistent a administrar preparats hormonals a persones intersexuals o trans, amb l'objectiu d'inhibir la pubertat o, segons el cas, induir la feminització o la masculinització.

trans (o persona trans)

es trans (o persona trans)

Persona que no s'identifica amb el gènere que li va ser assignat en néixer segons les seves característiques biològiques, sigui perquè se sent del gènere contrari o bé perquè la seva identitat no s'ajusta a les categories de gènere tradicionalment establertes.

transfòbia

es tranfobia

Aversió o discriminació contra les persones transgènere.

transgènere **es transgénero**

Persona que no s'identifica amb el gènere que li va ser assignat en néixer segons les seves característiques biològiques, sigui perquè se sent del gènere contrari o bé perquè la seva identitat no s'ajusta a les categories de gènere tradicionalment establertes. El terme *transgènere* va néixer als Estats Units cap als anys vuitanta del segle XX com a reacció a la forma d'origen mèdic *transsexual*, associada generalment a les operacions de reassignació sexual, i està relacionat amb la crítica al sistema binari tradicional home/dona. La forma *transgènere* engloba tot el ventall de persones amb identitats de gènere no normatives (transsexuals, queers, persones de gènere fluid, persones agènere, etc.). La forma *trans*, reducció de *transgènere*, tendeix a utilitzar-se com a denominació preferent dins l'àmbit LGTB, atès que es considera més neutra i més inclusiva.

El plural del substantiu *transgènere* és *transgèneres* (els *transgèneres*, les *transgèneres*).

transició (o trànsit) **es transición (o tránsito)**

Procés de naturalesa i durada variables pel qual una persona trans passa a adoptar permanentment l'aparença, les maneres o les característiques físiques atribuïdes al gènere amb què s'identifica. La transició pot incloure o no mesures com ara la teràpia hormonal o l'operació de reassignació sexual. Les persones que fan la transició poden acabar vivint en el gènere amb què s'identifiquen o bé, si no

s'identifiquen amb cap dels dos gèneres establerts segons el sistema binari tradicional, optar per no definir el seu gènere.

transició d'home a dona

es transición de hombre a mujer

Transició que segueix una persona que s'identifica amb el gènere femení però a qui va ser assignat en néixer el gènere masculí segons les seves característiques biològiques.

transició de dona a home

es transición de mujer a hombre

Transició que segueix una persona que s'identifica amb el gènere masculí però a qui va ser assignat en néixer el gènere femení segons les seves característiques biològiques.

transitar

es transitar

V. fer la transició.

transsexual

es transexual

Persona trans que s'identifica amb el gènere contrari a aquell que li va ser assignat en néixer segons les seves característiques biològiques. La forma *transsexual* té un origen mèdic i s'associa sovint a les persones que han completat la transició per adequar la seva expressió de gènere a la seva identitat de gènere, especialment a les que s'han sotmès a

tractaments mèdics i a una operació de reassignació sexual. No tots els transsexuals, però, segueixen aquest camí.

transsexualitat
es transexualidad

Descriu el fet que un individu s'identifiqui amb el gènere oposat al gènere que li ha estat assignat socialment d'acord amb els seus trets sexuals.

transvestit, transvestida
es travestido, travestida

Persona que adopta les maneres externes i una roba i uns complements considerats socialment propis del sexe contrari.

triangle negre
es triángulo negro

Símbol del col·lectiu de lesbianes i del seu moviment d'alliberament consistent en un triangle invertit de color negre. Aquest símbol prové del distintiu (un triangle negre invertit) que els nazis col·locaven a l'uniforme de les presoneres lesbianes als camps d'extermini. També es col·locava a l'uniforme dels discapacitats psíquics, els alcohòlics i les prostitutes, entre d'altres. L'ús del triangle negre no està tan estès com l'ús del triangle rosa, però algunes entitats lèsbiques i feministes el fan servir per recordar i commemorar les víctimes d'aquesta part de la història.

triangle rosa
es triángulo rosa

Símbol del col·lectiu homosexual, especialment dels gais, i del seu moviment d'alliberament consistent en un triangle invertit de color rosa. Aquest símbol prové del distintiu (un triangle rosa invertit) que els nazis col·locaven en l'uniforme dels presoners gais als camps d'extermini. L'activisme gai va voler-lo adoptar als anys setanta del segle XX com a símbol per recordar i commemorar les víctimes d'aquesta part de la història.

trigènere
es trigénero

Persona que s'identifica amb tres gèneres. Els trigèneres es poden sentir identificats amb el gènere masculí, el femení i un tercer gènere, que pot ser un gènere neutre, una combinació dels gèneres masculí i femení o una altra identitat.

El plural del substantiu *trigènere* és *trigèneres* (els *trigèneres*, les *trigèneres*).

V

victimització secundària
es victimización secundaria

Maltractament addicional exercit contra persones que es troben en algun dels supòsits de discriminació, assetjament, represàlia o intolerància com a conseqüència directa o indirecta dels dèficits, les duplicitats o les fragmentacions de les intervencions dutes a terme pels organismes responsables, i també per les actuacions d'altres agents implicats.

visibilitat

es visibilidad

Condió de visible. Tenir visibilitat és un dels objectius de les minories sexuals, a fi d'evitar la discriminació de què són objecte sovint.

visibilització

es visibilización

Fer conèixer l'existència de sexualitats no heterosexuales o d'identitats de gènere o identitats sexuals diferents de les convencionals per mitjà d'accions reivindicatives, culturals o personals amb l'objectiu de normalitzar-les.

Legislació

Principal normativa que regula o fa referència a la no-discriminació per motiu d'orientació sexual, identitat i expressió de gènere, especialment en l'àmbit laboral:

- Llei 19/2020, del 30 de desembre, d'igualtat de tracte i no-discriminació
- Llei 11/2014, del 10 d'octubre, per a garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per a erradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia
- Llei 7/2007 de l'estatut bàsic de l'empleat públic
- Llei 13/2005, d'1 de juliol, per la qual es modifica el Codi Civil en matèria de dret a contraure matrimoni
- Estatut dels treballadors. Modificat per la Llei 62/2003, que recull les pautes per a l'aplicació del principi d'igualtat de tracte
- Llei 31/1995 de prevenció de riscos laborals

Negociació col·lectiva, igualtat i no-discriminació

Malgrat la igualtat formal aconseguida en matèria legal, encara perviuen perjudicis al voltant del col·lectiu de lesbianes, gais, transsexuals, bisexuals i intersexuals i sobreviuen pràctiques discriminatòries i d'exclusió als centres de treball. En aquest sentit, és molt important que la negociació col·lectiva es faci ressò d'aquestes discriminacions i acordi la implantació de totes aquelles mesures i clàusules que ajudin a combatre-les. Les recollim dins l'apartat d'Igualtat del Decàleg de la negociació col·lectiva de la UGT de Catalunya:

www.ugtcatalunya.cat/negociacio/igualtat/

Clàusules contra la discriminació

Malgrat que la legislació no deixa marge a l'execució de mesures discriminatòries, és recomanable introduir en una eventual negociació de conveni clàusules contra la discriminació que continguin una menció expressa de treballadores i treballadors LGTBI. A més, la Llei 11/2014 per a garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per a erradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia a Catalunya, estableix l'**obligatorietat de les empreses d'adoptar mesures adreçades a evitar qualsevol mena de discriminació laboral**. Aquestes mesures han d'ésser objecte de negociació i, si s'escau, s'han d'acordar amb la representació legal dels treballadors i treballadores.

En aquest sentit, proposem les següents **clàusules i possibles temes a introduir en la negociació col·lectiva**:

Creació d'un context respectuós. Compromís de l'empresa de vetllar per un entorn de treball lliure de discriminacions.

Introduir en els convenis una declaració genèrica d'igualtat, generant una cultura que garanteixi entorns laborals on l'orientació sexual i la identitat de gènere es puguin viure i visibilitzar sense por, i on les persones puguin desenvolupar-se professionalment.

És convenient que contingui matèries per a la seva aplicació, tals com l'accés a la feina, incloent-hi els processos de selecció i promoció que garanteixin aquesta igualtat, la igualtat en la retribució i en la promoció professional, amb criteris objectius que garanteixin un tracte no discriminatori de cara a ascensos en l'empresa, els plans de formació professional i les mesures de prevenció de riscos laborals, així com el referent a jornada i permisos.

Protocols d'actuació per a la prevenció i l'abordatge de discriminacions i desigualtats. S'han d'adoptar protocols antidiscriminació concrets d'actuació per tal de garantir els drets de les persones LGTBIQ+.

Protocols d'actuació davant l'assetjament sexual, per raó de sexe, per orientació sexual i per identitat i expressió de gènere, que han de comptar amb compromisos, objectius, garanties i un procediment clar i senzill, i atendre els efectes derivats sobre el risc psicosocial per als treballadors i treballadores afectades.

Protocols d'actuació davant el canvi de sexe i/o gènere de les persones dins l'àmbit laboral a l'empresa. Els protocols d'acompanyament per a persones trans han de protegir la seva integritat i dignitat i garantir el respecte a les seves condicions laborals.

Promoció i defensa de la igualtat de tracte en l'accés a la feina o contractació i en les condicions de treball.

Equiparació dels drets de matrimoni i drets de parelles de fet. Equiparació per evitar la desigualtat de drets de les parelles de fet constituïdes legalment en relació amb els drets dels matrimonis.

Cal assegurar que els beneficis socials siguin també per a les parelles del mateix sexe.

Incloure definicions de tipologies de famílies, incloent-hi les parelles que formen gais i lesbianes.

Introduir conceptes com ara el gènere no-binari en la documentació de l'empresa quan es demana el gènere de la persona que hi treballa, pot ser una forma senzilla de fer veure que hi ha sensibilitat en matèria d'equiparació de drets.

Llenguatge no sexista i inclusiu en la redacció del conveni. Per evitar que el llenguatge constitueixi una forma de discriminació i generació de desigualtats a l'empresa, seria bo disposar o elaborar una guia de llenguatge inclusiu, igualitari i no sexista, que es difongui i s'ofereixi formació en la matèria per a tota la plantilla.

Tenir en compte les necessitats i drets de les persones trans al lloc de treball. Les persones que han iniciat el procés de transició són habitualment expulsades del mercat de treball, les empreses no volen persones en trànsit en les seves companyies. Per començar a normalitzar i fer visible aquestes situacions, és molt important que el

redactat del conveni l'empresa contempli els drets de les persones que es puguin trobar en aquesta situació. Per exemple: faltes d'assistència derivades del procés de canvi de sexe; tractament i nova identitat corporativa (s'han de rectificar les bases de dades, targetes corporatives o altra documentació on aparegui el nom de la persona interessada, sempre que el tràmit o document no requereixi el nom legal); i la privacitat (l'empresa ha de custodiar la identitat legal de la persona interessada).

Desestigmatització de les persones LGTBI amb relació al VIH: proves de detecció amb finalitat d'exclusió laboral. En aquest sentit, i seguint les recomanacions pràctiques de l'Organització Internacional del Treball sobre el VIH/SIDA en el lloc de treball, proposem que els convenis col·lectius recullin el següent: que no s'exigeixi la presentació de diagnòstics relatius al VIH a les persones sol·licitants d'un lloc de treball ni a les que exerceixen una ocupació; el desenvolupament de protocols de salut amb orientació al tractament del VIH que incloguin campanyes divulgatives.

LGTBI-fòbia com a risc psicosocial. Preveure els riscos relacionats amb la LGTBI-fòbia com a riscos psicosocials en l'avaluació de riscos i la planificació de la prevenció.

Reglament sancionador. És millor fer un esforç en matèria de prevenció, però és molt important que les actituds d'intolerància siguin degudament sancionades. El règim sancionador ha d'estar en aquest sentit relacionat

amb el contingut del protocol de prevenció i actuació contra l'assetjament.

També cal garantir que les denúncies que es facin es prenguin seriosament.

S'ha de sancionar tota conducta, en l'àmbit laboral, que atempti contra el respecte i la dignitat personal mitjançant l'ofensa, verbal o física, per motiu d'orientació sexual, identitat i/o expressió de gènere.

Formació. És bàsica la formació dels treballadors i les treballadores en matèria d'igualtat i lluita contra la LGTBI-fòbia i de les persones que els representen. Cal que hi hagi programes de formació específics per a delegats i delegades sindicals i que se'ls faciliti l'assistència a cursos de formació en la matèria.

Sensibilització. La sensibilització a tot el conjunt de la plantilla de l'empresa és una eina clau per assolir el canvi de la cultura empresarial.

Es poden realitzar campanyes divulgatives a tota la plantilla de sensibilització vers l'orientació sexual i sobre la igualtat d'oportunitats i la no-discriminació de les persones LGTBI.

Polítiques públiques actives d'ocupació. Per poder assolir una integració de les persones LGTBI cal que s'impulsin polítiques concretes, amb l'objectiu d'augmentar l'ocupabilitat d'aquestes persones.

Dies commemoratius LGTBI

27 de gener

Dia Internacional en Memòria de les Víctimes de l'Holocaust

Se celebra en record de la data de l'alliberament del camp nazi d'Auschwitz-Birkenau l'any 1945. Les persones LGTBI van ser un dels col·lectius víctimes de l'Holocaust i per aquest motiu participen en aquesta diada de memòria històrica.

19 de febrer

Dia Internacional de Lluita contra l'Homofòbia en el Futbol

El Dia Internacional contra l'Homofòbia en el Futbol es commemora el 19 de febrer, dia en què va néixer Justin Fashanu, primer futbolista en actiu que va fer pública la seva homosexualitat. Britànic, d'origen nigerià, Justin va cursar la majoria de la seva carrera esportiva en el futbol anglès i va arribar a jugar en més de cinc equips.

31 de març

Dia de la Visibilitat Trans

Vol donar a conèixer la realitat trans i sensibilitzar en contra de la discriminació cap a les persones trans de tot el món.

6 d'abril

Dia Internacional de l'Asexualitat

Jornada per sensibilitzar sobre l'espectre asexual en la seva totalitat, incloent-hi demisexuals, asexuals grisos, asexuals i altres identitats *ase*, i visibilitzar-lo. Es reivindiquen els drets humans com a persones d'orientacions diverses i es denuncia la desigualtat de tracte que existent a tot el món.

26 d'abril

Dia de la Visibilitat Lèsbica

Jornada per defensar la igualtat de drets de les lesbianes i contribuir a fer visible les seves realitats amb la construcció d'un imaginari col·lectiu que s'ajusti a la diversitat existent a la nostra societat.

17 de maig

Dia Internacional contra la LGTBI-fòbia

Commemora la desclassificació de l'homosexualitat com a malaltia mental per part de l'Organització Mundial de la Salut el 17 de maig de 1990. Té la finalitat de sensibilitzar sobre l'LGTBI-fòbia i promoure l'interès de les autoritats i la ciutadania per garantir els drets LGTBI al món.

28 de juny

Dia Internacional de l'Orgull LGTBI

Recorda que el 1969, a la ciutat de Nova York, es va produir una batuda policial al local gai Stonewall Inn. Va ser la primera vegada que el col·lectiu gai es rebel·lava contundentment contra la repressió

institucional i social que patia. Es considera que aquest succés va marcar l'inici de l'alliberament homosexual. El 26 de juny de 1977, a les Rambles de Barcelona, va tenir lloc la primera manifestació pels drets del col·lectiu LGTBI de l'Estat espanyol.

23 de setembre

Dia Internacional de la Bisexualitat

Va establir-se per primera vegada l'any 1999 a Califòrnia. La finalitat és reivindicar, reconèixer i celebrar la bisexualitat, a més de respondre a la marginació i als prejudicis, dins del clúster LGTBI i de la ciutadania en general, cap a les persones bisexuals.

1 al 31 d'octubre

Octubre trans

Arreu del món se celebra i reivindica el Dia Internacional d'Acció per la Despatologització Trans, convocada per [Stop Trans Pathologization](#).

21 d'octubre

Dia Internacional d'Acció per la Despatologització Trans

Dia pensat com un acte reivindicatiu i d'acció a diverses ciutats del món, amb l'objectiu de retirar les categories «disfòria de gènere» i «trastorn de la identitat de gènere» tant del *Manual diagnòstic i estadístic dels trastorns mentals*, de l'Associació Psiquiàtrica Americana, com de la *Classificació internacional de malalties* de l'Organització Mundial de la Salut. La Plataforma STP (campanya internacional Stop Trans

Pathologization), demana la inclusió d'una menció no patologitzant a l'actual classificació de l'Organització Mundial de la Salut.

26 d'octubre

Dia Mundial de la Intersexualitat

Dia en què es busca visibilitzar les demandes de les persones intersexuals per posar fi a la discriminació contra aquest col·lectiu i assegurar el seu dret a la integritat corporal, l'autonomia física i l'autodeterminació.

20 de novembre

Dia Internacional de la Memòria Trans

Dedicat a la memòria de les persones que han estat assassinades víctimes de la transfòbia, l'odi i la por a les persones trans, i per recordar la violència contínua que pateix la comunitat trans.

1 de desembre

Dia Mundial de la Lluita contra la SIDA

Recorda totes les persones que han mort com a conseqüència del VIH i per sensibilitzar la ciutadania vers aquesta malaltia.

Banderes LGTBIQ+

Agènere

Irisada o de l'arc de Sant Martí

Asexualitat

Bigènere

Bisexualitat

De progrés LGTBI

Gai

Gènere fluid

Intersexualitat

Lesbianisme

No-binarisme

Pansexualitat

Polisexualitat

Queer

Trans

Fonts

Breu, Marta. *Diccionari LGBT (lèsbic, gai, bisexual, trans)* [en línia]. 3a ed. Barcelona: TERMCAT, Centre de Terminologia, cop. 2021. (Diccionaris en Línia) <www.termcat.cat/ca/diccionaris-en-linia/256/> [Consulta: 21 juny 2021]

Coll, Gerard [et al.]. *Recomanacions sobre el tractament de les persones lesbianes, gais, bisexuals transgèneres i intersexuals (LGTBI) als mitjans audiovisuals*. Consell de l'Audiovisual de Catalunya, Departament de Treball i Col·legi de Periodistes. Barcelona, 2017. Disponible a: <http://dones.gencat.cat/web/_content/03_ambits/mitjans_comunicacio/Recomana_CAC_LGTBI_A_UDIOTV.pdf> [Consulta: 7 juny 2021]

Federación Estatal de Lesbianas, Gais, Trans y Bisexuales.
<<https://felgtb.org/que-hacemos/recursos/documentos>> [Consulta: 7 juny 2021]

Fundéu BBVA: Buscador urgente de dudas [en línia]. Madrid: Fundéu BBVA, 2020. <www.fundeu.es/> [Consulta: 7 juny 2021]

Glossari: Feminismes i diversitat sexual i de gènere [en línia]. Barcelona: Ajuntament de Barcelona, 2019. <[HTTPS://AJUNTAMENT.BARCELONA.CAT/FEMINISMES-LGTBI/GLOSSARI/](https://ajuntament.barcelona.cat/feminismes-lgtbi/glossari/)> [Consulta: 14 juny 2021]

Guia per a l'elaboració de plans locals LGTBI. Barcelona: Diputació de Barcelona. Àrea d'Atenció a les Persones. Gerència d'Igualtat i

Ciudadania. Oficina de les Dones i LGTBI. [coo.], Fundació Surt, Universitat de Vic. Universitat Central de Catalunya, 2017. Disponible a: <https://llibreria.diba.cat/cat/libro/guia-per-a-l-elaboracio-de-plans-locales-lgbti_58592> [Consulta: 14 juny 2021]

Guia sindical per a la no-discriminació i defensa dels drets LGTBI en l'àmbit laboral. Barcelona: UGT de Catalunya. Secretaria d'Igualtat i Grup UGT-LGTBI, 2016. Disponible a: <www.ugt.cat/download/igualtat/lgtbi/guia_lgtbi_2016-1.pdf> [Consulta: 7 juny 2021]

Institut d'Estudis Catalans. *Diccionari de la llengua catalana* [en línia]. 2a ed. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 2021. <<https://dlc.iec.cat>> [Consulta: 7 juny 2021]

Lambda Legal [en línia]. Nova York, 2021 <www.lambdalegal.org/es/conoce-tus-derechos/jovenes-glosario> [Consulta: 14 juny 2021]

Portal jurídic de la Generalitat de Catalunya <<https://portaljuridic.gencat.cat>> [Consulta: 14 juny 2021]

Viquipèdia: L'enciclopèdia lliure [en línia]. Wikimedia Foundation, 2021. <<https://ca.wikipedia.org/wiki/Portada>> [Consulta: 7 juny 2021]

On em puc adreçar?

Grup LGTBI-UGT de Catalunya

El Grup LGTBI de la UGT de Catalunya té com a objectiu interconnectar totes aquelles persones de la nostra organització que lluiten a la seva empresa per vigilar, atendre i erradicar qualsevol tipus de discriminació que puguin patir les persones LGTBI en l'àmbit laboral. Facilita eines que ajudin a vetllar perquè no es produeixin situacions de discriminació en el sí de les empreses, i per promoure el coneixement, la sensibilització vers la ciutadania en general i la defensa dels drets LGTBI. Ofereix atenció personalitzada, orientació i assessorament laboral a les persones LGTBI.

Contacte: igualtat@catalunya.ugt.org

Tel.: 93 329 82 73

www.ugt.cat

Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya
**Departament
de Cultura**

Notes

